Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-10-12

LS 2015-1510

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:47 av Susanne Nordling m.fl. (MP) om att permanenta Rinkebyprojektet och införa socioekonomisk viktning för BVC och MVC

Föredragande landstingsråd: Ella Bohlin

Ärendebeskrivning

Susanne Nordling m.fl. (MP) har till fullmäktige lämnat en motion om att permanenta Rinkebyprojektet och införa socioekonomisk viktning av ersättningen till barnavårdcentraler (BVC) och mödravårdscentraler (MVC) i socioekonomiskt svaga områden.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Rinkebyprojektet är ett samarbetsprojekt mellan landstingets BVC och kommunens socialtjänst i stadsdelen Rinkeby-Kista i Stockholm. Projektet startade 2013 och har fokuserat på flera hembesök från BVC och föräldrarådgivare. Syftet är att förbättra barnens hälsa genom att tidigt erbjuda individuellt stöd till föräldrar och öka föräldrarnas kunskap om barn, föräldraskap och det omgivande samhället.
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har följt Rinkebyprojektet på nära håll sedan det startade och den hittills genomförda uppföljningen visar på positivt resultat. Den kunskap och de arbetsformer som nåtts genom projektet kommer tas tillvara, men de exakta formerna för detta är ännu inte klara. Motionären föreslår även att ersättningssystemet för MVC och BVC ska ses över och att en viktad ersättning införs som ger MVC och BVC i socioekonomiskt svaga områden ökad ersättning. Ett arbete har inletts på Hälso- och sjukvårdsförvaltningen för att se över nuvarande

ersättningssystem för BVC i syfte att införa en mer viktad ersättning utifrån socioekonomiska faktorer.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 28 september 2016
Motion 2015:47
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 30 augusti 2016, med S-, MP- och V-ledamöternas muntliga reservationer och MP-ledamotens särskilda uttalande
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 21 juni 2016

Torbjörn Rosdahl

Ella Bohlin

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-09-28

LS 2015-1510

Handläggare:
Ingela Erneholm

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -09- 30
Dnr LS 2015-1510
Rotel VIII

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:47 av Susanne Nordling m.fl. (MP) om att permanenta Rinkebyprojektet och införa socioekonomisk viktning för BVC och MVC

Ärendebeskrivning

Susanne Nordling m.fl. (MP) har till fullmäktige lämnat en motion om att permanenta Rinkebyprojektet och införa socioekonomisk viktning av ersättningen till barnavårdcentraler (BVC) och mödravårdscentraler (MVC) i socioekonomiskt svaga områden.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 28 september 2016
Motion 2015:47
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 30 augusti 2016, med
S-, MP- och V-ledamöternas muntliga reservationer och
MP-ledamotens särskilda uttalande
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 21 juni 2016

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Susanne Nordling m.fl. (MP) har lämnat en motion om att permanenta Rinkebyprojektet och införa socioekonomisk viktning för BVC och MVC i socioekonomiskt svaga områden.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har följt Rinkebyprojektet på nära håll sedan det startade och den hittills genomförda uppföljningen visar på positivt resultat. Ett utökat hembesöksprogram inom BVC, liknande

Rinkebyprojektet, skulle därför kunna utredas för utvalda områden i Stockholms län.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har inlett ett arbete med att se över nuvarande ersättningssystem för BVC i syfte att införa en mer viktad ersättning utifrån socioekonomiska faktorer.

Bakgrund
Rinkebyprojektet är ett samarbetsprojekt i stadsdelen Rinkeby-Kista mellan landstingets BVC och kommunens socialtjänst. Projektet startade hösten 2013 och innebär att alla förstagångsföräldrar i Rinkeby erbjuds sex hembesök av sin BVC-sjuksköterska istället för ett. Det unika är det utökade antalet besök samt att besöken görs tillsammans med en föräldrarådgivare från socialtjänsten. Projektets syfte är att förbättra barnens hälsa genom att tidigt erbjuda individuellt stöd till föräldrar och öka föräldrarnas kunskap om barn, föräldraskap och det omgivande samhället.

Rinkebyprojektet finansierades av Folkhälsomyndigheten under den tvååriga projekttiden. När projektet skulle avslutas bedömde socialförvaltningen och barnhälsovården att det inte var etiskt försvarbart att upphöra med de utökade hembesöken. Sedan januari 2016 finansieras det därför av de befintliga medlen hälso- och sjukvårdsnämnden avsatt för BVC. För att det skulle vara genomförbart minskades antal erbjudna hembesök från sex till fyra. Socialtjänsten i Rinkeby har deltagit med egna medel under hela projektets gång.

Susanne Nordling m.fl. (MP) har lämnat en motion om att permanenta Rinkebyprojektet. Motionärerna föreslår också att det införs en socioekonomisk viktning av ersättningen till BVC och MVC i socioekonomiskt svaga områden.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har yttrat sig i ärendet.

Överväganden
Rinkebyprojektet följs kontinuerligt av en forskargrupp vid Karolinska Institutet. Datainsamlingen är inte avslutad, men preliminära resultat visar enligt hälso- och sjukvårdsförvaltningen på att projektet är framgångsrikt med högt deltagande av föräldrar, minskat antal besök på akutsjukhus för barn i åldern 1-2 år samt en ökad vaccinationsgrad av barn vid två års ålder.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har följt projektet på nära håll sedan det startade och den hittills genomförda uppföljningen visar på att projektet

varit positivt för såväl barn, föräldrar och personal inom både landsting och kommun. Ett utökat hembesöksprogram skulle därför kunna utredas för utvalda områden i Stockholms län.

I motionen föreslås även att ersättningssystemet för MVC och BVC ska ses över och att en viktad ersättning införs som ger MVC och BVC i socioekonomiskt svaga områden ökad ersättning. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har inlett ett arbete med att se över nuvarande ersättningssystem för BVC i syfte att införa en mer viktad ersättning utifrån socioekonomiska faktorer.

Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att motionen ska anses vara besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Anne Rundquist
Tillförordnad landstingsdirektör

Anna Nergårdh
Chefsläkare

Stockholms läns landsting

miljöpartiet de gröna

MOTION

2015-12-15

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -12- 15
Dnr LS 2015-1510

2015:47

Motion av Susanne Nordling (MP) om att permanenta Rinkebyprojektet och införa socioekonomisk viktning för BVC och MVC

I landstingets *Folkhälsorapport 2015 - Folkhälsan i Stockholms län* kan vi läsa att hälsan i länet generellt blir bättre, men att ojämlikheten i hälsa ökar. Den visar bland annat på att den psykiska ohälsan bland barn, unga och kvinnor fortsätter öka och att övervikt och fetma är ett fortsatt stort folkhälsoproblem. Ett av rapportens budskap är vi måste ge Barnavårdscentraler (BVC) ett ökat uppdrag att förebygga ohälsa. De bedriver en av vårdens viktigaste och mest kostnadseffektiva verksamheter för tidiga insatser mot ohälsa.

BVC, och Mödravårdscentraler (MVC) behöver ge mer tid till föräldrar som mår dåligt och mer tid till föräldrar som nyligen kommit till Sverige, och ännu inte lärt känna det svenska samhället. Miljöpartiet vill därför utöka både MVC och BVC verksamheter och ändra i dess ersättningsystemet så att föräldrar och barn i utsatta områden tilldelas ökade resurser. Idag har vi ett system där alla föräldrar, oavsett bakgrund eller hälsa, tilldelas lika stor del resurser. Samtidigt visar statistiken att antalet barn per BVC-sjuksköterska är större i områden som Tensta och Skärholmen än på Kungsholmen. Så kan vi inte ha det. I praktiken tilldelar vi mer tid och pengar till redan resursstarka familjer. För att få en jämlik hälsa i länet måste vi fördela pengarna ojämlikt på rätt sätt, där de som har störst behov av vård och stöd ska få mest resurser.

I stadsdelen Rinkeby Kista bedrivs sedan 2013 ett framgångsrikt samarbetsprojekt mellan landstingets BVC och kommunens Socialtjänst – där föräldrar erbjuds sex gemensamma hembesök, istället för ett hembesök som annars är standarden inom barnhälsovården. Projektet kallas för Rinkebyprojektet och pågick fram till mars 2015, men fortsätter nu i mindre skala fram till 2017. Rinkebyprojektet har givit nyblivna föräldrar mer tid med BVC, med Socialtjänsten och resultatet är överväldigande. En forskargrupp på Karolinska Institutet har utvärderat projektet och tittat på effekten på både föräldrar och barn. Barnens sjukvårdskonsumtion kommer följas upp över tid, men redan nu är effekten för föräldrarna tydliga. Bland annat har deras självskattade föräldraförmåga förbättrats och deras sociala delaktighet ökat. Projektet behöver permanentas, men också sprids till flera delar av länet.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta:

- **att** ge hälso- och sjukvårdsförvaltningen nämnden i uppdrag att se över ersättningsystemet och uppdraget för MVC och BVC, och införa en viktad ersättning som ger socioekonomiskt svaga områden ökad ersättning
- **att** ge hälso- och sjukvårdsförvaltningen nämnden i uppdrag att permanentera Rinkebyprojektet
- **att** ge hälso- och sjukvårdsförvaltningen nämnden i uppdrag att kartlägg områden där liknande verksamheter likt Rinkebyprojektet bör utvecklas, och tillsammans med kommunernas socialtjänster planera för implementering av samverkansprojekt.

Susanne Nordling

Michel Silvestri

Thomas Bengtsson

Vivianne Gunnarsson

Aviva Barczewska

MALIN FJÄDEN PRESAY

Bengt Annebäck

Ndumbe Bah Ohman

PROTOKOLLSUTDRAG 7/2016
§ 171

SAMMANTRÄDESDAG
2016-08-30

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -09- 01
Dnr LS 2015-1510

Justerat Anna Starbrink (L)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2016-08-31

§ 171 Yttrande över motion 2015:47 av Susanne Nordling (MP) om att permanenta Rinkebyprojektet och införa socioekonomisk viktning för BVC och MVC

HSN 2016-0143

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:47. I motionen föreslår Susanne Nordling (MP) att Rinkebyprojektet ska permanentas samt att en socioekonomisk viktning ska införas för MVC och BVC.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-06-21
Motion 2015:47 av Susanne Nordling (MP)

Yrkanden

1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2) Dag Larsson (S), Susanne Nordling (MP) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) anmäler att V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Särskilda uttalanden

Susanne Nordling (MP) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 17).

Vid protokollet/rätt avskrivet intygas
Lykke Ask-Harborg

Expedieras:
Akten
Landstingsstyrelsen

BILAGA 17

Miljöpartiet

Särskilt uttalande
Ärende 18
HSN 2016-0143

Angående Yttrande över motion 2015:47 av Susanne Nordling (MP) om att permanenta Rinkebyprojektet och införa socioekonomisk viktning för BVC och MVC

Miljöpartiet ser med glädje att förvaltningen delar vår uppfattning om behovet av en bättre socioekonomisk fördelning av ekonomiska medel och att den ser över ersättningssystemet för BVC med syfte att införa den viktade ersättning för BVC-verksamhet som vi efterfrågat. Vi är också glada över att förvaltningen vill bevara Rinkebyprojektet. Hembesök har visat sig vara en väl fungerande och kostnadseffektiv metod att etablera kontakt med och förmedla kunskap till nyblivna föräldrar i socioekonomiskt utsatta områden. Utvärderingen som gjorts av projektet visar på omedelbart positiva sociala effekter för familjerna och att åtgärderna sannolikt kommer att ge barnen en bättre grundhälsa, bland annat tack vare den ökande vaccinationsgraden i området.

Trots hembesökens framgång och trots att Rinkebyprojektet bara kostar några tusen kronor per barn, meddelar dock förvaltningen att det saknas medel för att permanenta verksamheten och implementera arbetssättet i andra utsatta områden.

Miljöpartiet vill satsa på barnen, och på tidiga insatser för en god hälsa. Vi hoppas att alliansen inom kort återkommer med ett ärende om att permanenta det etablerade projektet i Rinkeby och också avsätter medel till en etablering av liknande projekt i flera delar av länet.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-06-21

HSN 2016-0143

Handläggare:
Pia Pahlstad

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-08-30, P 18

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -09- 01
Dnr LS 2015-1510

Yttrande över motion 2015:47 av Susanne Nordling (MP) om att permanenta Rinkebyprojektet och införa socioekonomisk viktning för BVC och MVC

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:47. I motionen föreslår Susanne Nordling (MP) att Rinkebyprojektet ska permanentas samt att en socioekonomisk viktning ska införas för MVC och BVC.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-06-21
Motion 2015:47 av Susanne Nordling (MP)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för barn, unga och förlossningsvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Rinkebyprojektet startade hösten 2013 och innebär att alla förstagångsföräldrar i Rinkeby erbjuds sex hembesök istället för ett hembesök av sin BVC-sjuksköterska. Det unika är det utökade antalet besök samt att besöken görs tillsammans med en föräldrarådgivare från socialtjänsten. Projektets syfte är att förbättra barnens hälsa genom att tidigt erbjuda individuellt stöd till föräldrar och öka deras kunskap om barn, föräldraskap och det omgivande samhället. Detta arbetssätt följer även Socialstyrelsens nya vägledningsdokument som poängterar riktade insatser.

Programmet följs kontinuerligt av en forskargrupp vid Karolinska institutet. Datainsamlingen är ännu inte avslutad, men preliminära resultat visar att hembesöksprogrammet är framgångsrikt:

- Högt deltagande av föräldrar, 95 procent av de som erbjuds deltar. Deltagande föräldrar, både mammor och pappor, är mycket positiva. Det tidiga stödet bidrar till att de känner sig mer trygga som nyblivna föräldrar. Programmet ger möjlighet att bygga relationer och förtroende mellan föräldrar och personal.

- Interventionen bygger på samverkan mellan existerande verksamheter i närområdet. Det möjliggör ett nytt arbetssätt att möta föräldrar och barn och personalen upplever att de kan utföra sitt arbete på ett bättre sätt. Det leder också till en ökad attraktion att arbeta i området.

- Vaccinationsgraden för mässling, påssjuka och röda hund har vid två års ålder ökat med hittills 10 procent (från 74 till 84 procent). Vidare har antal besök på akutmottagningar samt inläggningar på sjukhus minskat bland barn 1-2 år i Rinkeby jämfört med kontrollområdena (Husby och Hässelby Gård). Här pågår ytterligare uppföljningar av andra indikatorer och utvärderarna menar att det sannolikt kommer visas fler positiva effekter över tid.

Rinkebyprojektet finansierades under projekttiden av Folkhälsomyndigheten. När projektet skulle avslutas efter två år bedömde socialförvaltningen och barnhälsovården att det inte var etiskt försvarbart att upphöra med de utökade hembesöken. Sedan januari 2016 finansieras det därför av hälso- och sjukvårdsförvaltningens BVC-budget. För att göra det möjligt minskades antal hembesök till fyra istället för sex. Socialtjänsten i Rinkeby har deltagit med egna medel under hela projektets gång.

Förvaltningen har följt projektet på nära håll sedan det startade. Den hittills gjorda uppföljningen bekräftar förvaltningens uppfattning om hur viktigt detta arbete är i socioekonomiskt utsatta områden för såväl föräldrar, barn och personal inom både landsting och kommun.

Förvaltningen föreslås därför få i uppdrag att utreda hur ett utökat hembesöksprogram skulle kunna införas och permanentas i hela Stockholms län. I utredningen skulle bland annat ingå att ta fram förslag till kriterier för vilka områden i länet som skulle vara aktuella för ett sådant program.

BVC-verksamheten är hårt ansträngd idag med det ordinarie barnhälsovårdsprogrammet. Förvaltningen ser därför inga möjligheter att införa det utökade hembesöksprogrammet utan ytterligare resurser.

I motionen föreslås även att ersättningssystemet för MVC och BVC ska ses över och att en viktad ersättning införs som ger socioekonomiskt svaga områden ökad ersättning. Förvaltningen har fått i uppdrag och nyligen inlett ett arbete med att se över nuvarande ersättningssystem för BVC i syfte att införa en mer viktad ersättning utifrån socioekonomiska faktorer. Förvaltningen ber därför att få återkomma när arbetet med översynen hunnit längre.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef